

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Jo større Fæ des bedre Lykke!

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Jo større Fæ des bedre Lykke!", i Bergsøe, Vilhelm: *Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind V*, 1905-, s. 161. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-berg05tom-shoot-workid55966/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter, 1-7 - Bind V

Jo større Fæ des bedre Lykke!

Det var i de rigtig gode, gamle Dage!
Fra Hovedvagten stirrede de tre gule Malmkartover bistert over mod den „enestaaende“ Blyhest, beredte til at skyde tværs gennem Charlottenborg, hvis Hr. Folket skulde falde paa at gaa til Amalienborg, for — utænelige Tanke! at forlange en Konstitution. I Gaderne vankede Leerbæks „den gule“ fortroligt hver med sin Politibetjent, og i den røde Kancellibygning spøgede Rejersens Rødkridtspenne ved højlys Dag. Voldene holdt paa Byen; Byen holdt paa Voldene, og det, saa at Halmjæssene hverken kunde komme ud eller ind; men det var en Fordel, thi saa kunde Fjenden heller ikke komme, og det var jo Hovedsagen.

Ja, man havde Fred i de Dage!

Hoffet og Svanerne sejlede fredelig sammen i Kanalerne. Guvernøren fredede om Violerne, og passede strengt paa Cigarerne, for at Kanonerne ikke skulde gaa af og give Anledning til umotiverede Krigsrygter, og hvad Majestæten angik, saa var han i det heldige Tilfælde, „alene“ at vide, hvad der tjente til Laudets Bedste, og det var grumme heldigt; thi nu til Dags er der nok ingen, som véd det.

Ja, det var en mageløs Tid!

Bagerne lavede Franskrød saa store, at de hverken kunde svøbes ind i Berlingeren eller Adresseavisen. Bollerne var lige saa vægtige som de Toskillinger, hvormed man betalte dem, og hvad „Skruer“ angik, saa kendte man kun dem, man fik hos Fegholm, og de havde dog Ende. Desuden var man langt tilbage med Opfindelser. Petroleum og Socialisme, Tændstikker og den fri Kærlighed, Lokomotiver og folkeligt Selvstyre, Balloner og Konsortier, Brandkasser og umotiverede Dagsordener, Darwinisme og Generationsforveksling — alt sligt var endnu ikke opfundet, og hvad Dampen angik, saa vidste man ikke stort mere, end at Dampene sad paa Kristiansø, fordi — ja, det var en Statshemmelighed.

Men det nytter jo ikke at nægte det. Somme Tider kedede man sig, og skønt det at kede sig, er en ærlig Sag, saa kedede man sig dog lumskt. Naar man havde læst „Rakctten“, og af „Berlingeren“ erfarede, at Hs. Majestæt behagede at inspicere Troppeperne paa Nørrefællid eller skyde en Hare paa Amager, tog man fat paa den lille, firkantede Adresseavis, og lærte den for Morskabs Skyld udenad, paa tværs over Spalterne. Saa tog man sig en Middagslur, og trak saa om Aftenen om paa Volden, hvor man stirrede dybsindig ned i Stadsgraven — ud kunde man jo ikke komme — og arlige Børn gaar altid til Sengs Klokker syv. Naar man saa, for at trøste sig, havde faaet et Glas Punch, lavet to Kældermand og sunget tre af Rahbeks Viser, gik man til Sengs med den Bevidsthed, at man i Loyalitet og ædel Nationalfølelse ikke stod tilbage for noget som helst Folk paa Jorden, og at det var overmaade stygt, at Englænderne havde brændt Byen af for saa fredelskende Mennesker, som de danske.

Ak ja! Man var dengang lige saa naragtig som nu — man var det blot paa en anden Maade.

Men med et Folk, som keder sig, skal man altid

være forsigtig, selv om man har en Leerbæk og tre Kanoner i Baghaanden. Derfor morede man det ogsaa — efter fattig Lejlighed. Snart sprang Guldæblerne paa Gammel Torv, og „Tappenstregen“ blev udført med „mærkværdig Præcision“ af Byens samtlige Garnisonskorps'er. Snart inviterede man Folket til at høre paa Tæffelmusikken, naar de høje Herskaber behagede at tage menneskelig Næring til sig, og derefter lod man en Kontreadmiral vise, til hvilken Grad den danske Sømandsdygtighed havde udviklet sig i Forhold til de kinesiske Farvande i Frederiksberg. Men undertiden gjorde man ogsaa noget større. Man lod et virkeligt Skib løbe af Stabelen og — hermed begynder vor Historie.

Junisolen havde alt i hele otte Dage straalet med en mer end kongelig Glans hen over Staden og forvandlet dens majvaade Gader til en støvbelagt Ørken. Der var saaledes al Grund til at vente, at Himlen den niende vilde aabne sine Sluser, om ikke for andet, saa for at døbe den Trækolos, som nu fuldt færdig stod paa Beddingen, parat til at løbe ud paa de Danskes Vej til Ros og Magt. Man blev derfor behagelig overrasket, da Solen den nævnte Dag steg op paa sin Dronningestol, som Garbrecht kaldte det, lige saa blank, lige saa pletfri og lige saa skinnende, som den overhovedet kan gøre det paa de faa Dage i Aaret, hvor den nu faar Lov til det af det meteorologiske Institut. Byen laa som uddød. Sommerdagens sitrende Solvarme lyste hen over lukkede Porte og nedrullede Gardiner. Alle, lige fra den rigeste til den fattigste, var fra den tidligste Morgenstund vandrede ud til Holmen for at se det første danske Linieskib løbe af Stabelen efter Ydmygelsen i 1807. Der var noget stort, noget løftende i denne Folketomhed paa Torve, Gader og i Stræder. Det var et Folk, som med Harmens brændende Rødme havde set en stor Nation for-

nedre sig selv og det. Et Folk, som havde lidt og stridt, og som nu med jublende Begejstring ventede det Øjeblik, da den første unge Fønix skulde svinge sig ud over Redens forkullede Brande.

Del gjorde derfor et næsten underligt Indtryk at se en firskaaren Sømand, tilsyneladende i dybe Tanker, slentre hen over det solbeskinnede Kultorv med Blikket søgende over mod Peder Hvidfeldtsstræde. Ankommen til Hjørnet af denne historiske Plet, standsede han et Øjeblik med en betænkelig Mine. Saa trak han op i Stropperne paa sine lange Røjser, trykkede Sydvesten fastere paa Hovedet og spyttede en mægtig Skraa ud til venstre, dog kun for at forsyne sig med en frisk, der gav hans højre Kind en med en ondartet Tandbyld tilsvarende Hævelse. Derpaa satte han sig atter i Gang, stod saa et Øjeblik paa ny stille, fløjtede Begyndelsen til en, Ægteskabets Hemmeligheder skildrende Vise, slog et Knips i Luften med Fingrene og stiledede saa i et mærkeligt Isbjørnetrav ned til den modsatte Ende af Strædet, hvor han atter henfaldt i dybsindige Betragtninger ved Synet af en Kældertrappe, som jeg skal tillade mig at beskrive realistisk.

I Hjørnet stod en Kurv med Tørv af tvivlsom Brændeværdi. Over denne hang et Pæglemaal med Datidens Svovlstikker, flade Fyrrepinde med de dertil hørende unudværlige Flintesten og Trøske. Over Kælderderen saas et Skilt, forestillende en Maskine, der var i Færd med at trække Armene af Led paa en Mand og en Kone, som begge stirrede op mod en Indskrift, der i sin lakoniske Korthed lød: „Her ruller“. I øvrigt havde Kælderen to Vinduer, forsynede med lyserøde Gardiner, bag hvilke en Klukflaske med et klart Fluidum, samt en sort og en hvid Pølse paa en Tintallerken var de mest seværdige Genstande. Af Inskriptioner fremviste Vinduerne trende, som alle i lige Grad bidrog til at

orientere Beskueren i Dybets Mysterier. „Sur- og Vandsennop“ var nu ikke saa overmaade fristende. Mere tillokkende syntes derimod følgende: „Hær Beværted med Varm spise Heledagen“, og over dette prangede med citrongule Bogstaver: „Grejersens Nærum“, saaledes fordelt paa de to Vinduer, at det overlodes til Beskuerens behagelige Skøn, hvor vidt Værten hed „Grejer“ eller „Sennærum“, eller om det var tvende Værter, som her havde forenet sig i et broderlig Kompagniskab.

Sømandens Blik fo'r spejdende fra den ene til den anden af disse Herligheder; men for en dybere Menneskekender end den Gadedreng, som lige i dette Øjeblik stak Hovedet ud af Urtekræmmerens væltede Sukkerfad, vilde det være klart, at Sømandens Blik søgte noget andet inden for disse lyserøde Gardiner, noget, som fyldte ham med Tvivl og Uro, for ikke at sige Bekymring. Endelig rullede han sin atletiske Skikkelse sammen til det mindst mulige, firede sig ned ad Trappen, som krøb han til Køjs i sit Lukaf, stødte Døren op og traadte ind med en vældig Ed, hvis Virkning end mere forstærkedes af Tørvekurven, som han tog med sig i Farten.

Kælderen var tilsyneladende tom. Vi siger med Forsæt „tilsyneladende“, thi henne i et Hjørne stod en lille, rødmosset Mand og skyllede Flasker; men han fyldte, trods sin begyndende Korpulence, saa lidt i det øde Kælderrum, at man godt kunde overse ham. Desuden var der i hele hans duknakkede Personlighed noget, som syntes at tyde paa, at han var vant til at overses, vant til at sparkes til Side og vant til at faa Tørvekurve over Hovedet, saa at det slet ikke gjorde noget paafaldende Indtryk paa ham, at den djærve Sømand kytede Kurven med Resten af Tørvene over Disken og ned i Vandbaljen, idet han med Stentorstemme udbød: „Er Kællingen hjemme?“

„Hy—y—y—s!“ hviskede den lille Mand og tabte af Forskrækkelse Hagesmækken ned mellem Tørvene.

Der var i dette langtrukne Hys noget saa ubeskriveligt forklarende af fjorten Aars Kældersamliv, at Sømanden blot svarede: „Saa til Helvede!“ hvorpaa han skrævede hen imod Døren med en Mine, som om dette ene Hys havde kvalt alle hans Forhaabninger. Herved fik han imidlertid Foden ind i den Hesteko, som Grejersen, der var en troende Mand, havde naglet foran Døren, og da han derved tabte Balancen og med hele sin Vægt faldt ned paa det Trædebræt, som Nærum af Frygt for ikke betalende Kunder lumskelig havde anbragt, lød der en Klokkestorm, som øjeblikkelig fremkaldte en alt andet end ønskelig Virkning.

„Om Kællingen er hjemme?“ hvinede en høj Kvindestemme ude fra Køkkenet. „Jo, du kan tro, hun er hjemme!“ — Og inden den forbløffede Sømand kunde faa sin Støvlehæl ud af Djævfefoden, stod Madam Nærum ved Disken, iført sin blommede, gule Kattunstrøje, og med et Ansigt, der var temmelig livligt.

„Naa, saa du kalder din egen Søster for Kælling?“ gentog hun i en, om mulig, endnu højere Tone. „Kælling? Det kan du kalde din egen for, hvis hun ikke var rendt fra dig for længe siden. Jeg er saa god en Madam, som nogen i Strædet, Urtekræmmerens ufortalt, og siger du det nok en Gang, smider jeg dig ud af Butikken, saa sandt jeg hedder Madam Grejersen Nærum. Nu skulde du vel ha'e ham paa Svir igen ligesom sidste Gang, inden jeg fik ham præpareret ind i „Maadeligheden“? Hvad?“

Den svære Sømand syntes vant til disse Udbrud af søsterlig Veltalenhed; thi han brummede, medens han trak sig uden for hendes Hænders Rækkevidde: „Naa, naa, saa galt var det da heller inte ment!“

Jeg kommer mestens for at gøre jer et lille Forslag, hvorved der kunde tjenes nogle pæne Skillinger inden Aften.“

Madam Nærums Ansigt antog pludseligt et Udtryk, som man vel ikke turde kalde blidt, men blot mindre bistert. Imidlertid gav hun ikke straks Køb, men svarede blot i en snærende Tone: „Skillinger! Jo, nu skal vi se, at vi tjener Skillinger paa dig!“

„Kanskesens og kanskesens ikke!“ brummede Sømanden, idet han uden videre Komplimenter haledes Røjseren af for at udfri den af Djævelkloen. „Det kommer alt sammen an paa, hvordan I bær jer ad.“

„Hvorned?“ spurgte Madammen i en Tone, der nærmede sig den fredelige.

„Sagen er nu saa meget ligefrem,“ fortsatte Sømanden. „Men du vil da vel ikke la'e mig staa her med tør Mund, Kathrine? Op med en Dram, saa skal jeg klare Ærterne for jer.“

Madam Nærum syntes i første Øjeblik ikke meget villig til at „komme op“ med noget; men da hun saa' den Bevægelse, som Broderen gjorde hen imod Døren, fik hun i en Hast Skillingerne vejet imod Drammen, som et Øjeblik efter funkede paa Skænken. Sømanden drak og satte Glasset fra sig med de Ord: „Singgodt Kathrine! Nu kan du la'e din Mand skylle Glasset — det bliver han da ikke fuld af.“

Det var, som om disse Ord forekom den brave Nærum særdeles vittige; thi han puttete Glasset i Baljen, idet han med dæmpet Fnisen gentog: „Næ, det bliver jeg da ikke fuld af.“

„Det skulde du ogsaa prøve paa, dit fordrukne Asen!“ bemærkede Madammen i en irriteret Tone, og lagde derpaa blidere til: „Hvad var det saa, du mente, Morten, med de Skillinger?“

Morten strøg sig om Munden med Ærmet af sin Pjækkert og sagde med et lunt Blik til Klukflasken

i Vinduet: „Ser du, Kathrine, det er en morderlig Hede, vi har i disse Dage, li'esom dengang vi laa til Ankers i det røde Hav og pilkede efter de Kanoner, som Kong Herodes havde forlist paa Vejen til Babylon. Naa, det forslaar du dig inte paa! Men ser du, i Dag er alle Mand paa Benene derude paa Holmen, og alle omtrent lige saa tørstige, som Israellitterne, før Moses fik lavet sit Vandværk. Kunde man nu skaffe de Folk en Dram eller to, saa gav de nok en Skilling eller to til Gengæld.“

„Jøsses, Morten, det er forbudt!“ sagde Høker Nærum med grædende Stemme, idet han vred Karkluden op. „Ingen maa bringe en Draabe Sperretus ind paa Holmen.“

„Det véd jeg nok, din Tosse!“ brummede Morten. „Tror du, det vilde betale sig for jer, hvis alle og enhver kunde rende derind med en Flaske om Halsen?“

Argumentet var slaaende, og der opstod et Øjeblikks Tavshed, hvori enhver gjorde sin Beregning. Endelig kom Madam Nærum med følgende praktiske Bemærkning: „Hvorledes smugler vi det ind, Morten?“

„I har jo mig,“ svarede Morten med en Betonning, hvori Søsteren for første Gang følte hans Betydning. „Jeg kan lange saa mange Lærker ind, som det skal være.“

Høker Nærum maatte i dette Øjeblik, efter al Rimelighed, anse sig selv for en Lærke; thi han bemærkede med sin sædvanlige frygtsumme Stemme, at han ikke begreb, hvorledes han skulde komme ind.

„Du er et Fæ, Nærum!“ sagde Morten belærende; „men det kan du ikke gøre for, desformedelst at vor Herre skaber enhver i sin Lignelse. Hvor mange Lærker har I?“

„Vi har kun den, som hænger der ude paa Mu-

ren; men han har ikke slaaet i mange Dage, saa der er vist en Skavank ved ham," bemærkede Nærum.

Morten sendte sin Søster et betydningsfuldt Blik, og brast saa i en Latter, som bevirkede, at han nær aldrig havde faaet Skraaen op igen. Endelig sagde han med en af Hoste kvalt Stemme: „Lad saa Svoger gaa over til Sivertsen, Kathrine, og køb saa mange Lærker, som Raden har paa Lager. De flade Tingester kan han magelig stikke under Vesten. Jeg skal ogsaa nok bære min Part; saa skulde det gaa underlig til, om vi ikke fik smuglet nogle Potter ind paa den Maade. Der bliver dyr Tid paa en Sopken i Dag, og i Aften deler vi Fortjenesten.“

Madam Nærum betænkte sig et Øjeblik. Saa trak hun Pengeskuffen ud og strøg dens Smaaskillinger over i sin Mands blaatærkede Lommetørklæde. Saa klirrede Klokken, sat i Bevægelse ved Høker Grejersens frivellige Skikkelse; men næppe havde Døren lukket sig efter ham, før hun vendte sig mod Broderen, idet hun hviskede: „Dette her gaar aldrig godt, Morten! Brændevin er Roden til al ondt.“

„Sikke noget forbandet Sludder!“ sagde Morten, idet han med én Haand lettede Ankeret op paa Disken. „Hvis Vorherre havde no'et mod en Dram, tror du saa, han havde skabt Korn og Kantøfler?“

Ude paa Holmen, hvor Solen brændte paa, saa at Tjæren smeltede derved, stod Masserne trængte Hoved ved Hoved. — Plumpe Baade med Hundreder af Tilskuere, og elegante Chalupper med det splittede Orlogsflag støbende langt bag efter sig, fo'r ustandselig frem og tilbage over den blanke

Vandflade, som genspejlede Tusinder af forventningsfulde Ansigter fra sit himmelblaa Dyb. Skibe laa smykkede med Flag lige fra Rælingen til Masteknappen. Musik tonede hist og her, kridhvvide Telte og vimpelsmykkede Balkoner var rejste, og over det hele hævede sig den uhyre Trækolos, tung og ubevægelig, en Sfinks, som kun det menneskelige Snille formaaede at løse og sætte i Bevægelse. Over hele det uhyre Menneskehav var der en forunderlig dæmpet Stilhed. Var det fordi man frygtede et Uheld, eller var det Ærefrygt for Kongen, der skabte denne næsten andagtsfulde Tavshed. Det er ikke let at sige; men sikkert er det, at der over disse Tusinder af ventende Tilskuere var en næsten trykkende Stilhed, idet Majestæten traadte frem til Balkonens Rand, en Stilhed, som kun paa en noget respektstridig Maade blev afbrudt hist og her, for at give sig Luft i Latter og spottende Tilraab.

Hvad der gav Anledning til Støjen, var to Figurer, som forsøgte at bane sig Vej gennem de tæt sammenpakkede Masser for, som de mente, ubemærkede at slippe forbi den kongelige Loge. Men hvilke to Figurer var det ikke? Den ene kort, buttet, stumpet, tilsyneladende proppet med Tvebakker og kantet med Propper. Den anden høj, svær, en Kæmpe af Skikkelse, men med en underlig svajende, sejlende Gang, hvis Svingninger end mere forøgedes ved de Puf og Stød, han overalt modtog paa sin mejsommelige Vandring. Det var, for at fatte os i Korthed, ingen andre end vor gode Ven Grejersens Nærum og hans værdige Svoger Morten, som her forsøgte at klare Bugterne langs Bolværket; men Nærum havde rigtignok et Ansigt, som frygtede han betydelig for at gaa i Vandet, og Morten en Holdning, som viste, at han ikke var sikker paa Landjorden. Endelig standsede de ved et Slæbested, som lagde uoverstigelige Hindringer i Vejen for deres

videre Fremtrængen, saa meget mere, som der stod en kongelig Page til Tegn paa, at saa vidt gik Grænsen for almindelige dødelige; men ikke et Skridt videre.

Da lød der pludselig en dump Susen gennem Tilskuernes Rækker. Den forplantede sig fremad lig en Efteraarstorm, der først faar de tørre Blade til at rasle hen mellem Skovens Stammer, for derpaa med en susende Lyd at bøje selv Egenes Kroner. Saa kom der et Hurra, mægtigt, bedøvende. Kanonernes Torden syntes kun at forstærke det. Stiverne sloges fra. Røg og Damp, blandet med rødlige Flammer, slog op under den stolte Orlogsmands Bov, jublende Fanfarer blandede sig i Massernes Raab, Krudttaagerne væltede ud over Vandet som gigantiske Svaner paa et oprørt Hav, Bølgerne hævede sig som i Raseri, væltede skummende og sydende højt op over Bolværket, og da de atter trak sig tilbage, var den kongelige Page og den lille, trivelige Nærum forsvundne, medens man samtidig hørte Mortens Sten-torstemme raabe de alt overdøvende Ord: „Dér gik de, den Onde lyne mig, til Søs!“

Der er ved ethvert pludseligt indtrædende Ulykkestilfælde noget forstenende, noget, som kuer selv den modigste, og frembringer en Lamhed som i Drømme. Da den lange, sorte, skumbekransede Bølge trak sig tilbage fra Bolværket, hvirvlende to Mennesker ned i Dybet, hørtes ikke et Ord, ikke et Skrig; men da et Øjeblik efter en galoneret Pagehat og en hvid Bomulds Nathue i broderlig For-rcning dukkede op af de bølgende Vande, raabte en tyk Madam, idet hun fik Krampe: „Du godeste Gud, nu drukner de jo!“

Dermed var Impulsen givet til den almindelige Forfærdelse, hvori man ikke beslutter sig til nogen Handling. En Baad, den eneste, som syntes at kunne udrette noget, blev ført af nævede Hænder. Den kom

paa tværs af den tilbagevigende Braadsø, kængrede, og et Øjeblik efter saa' man den uøvede Besætning ride paa dens Køl. Forfærdelsen blev almindelig. Masserne bølgede frem og tilbage med Fare for at gaa over Bolværket. Man raabte, man skreg, man puffedes, man stødtes, man besvimedede, og midt under den almindelige Tumult, saa' man et mærkeligt Havuhyre hæve sig op af de oprørte Bølger, paa hvilke det red saa let, som om det aldrig havde været dets Agt at gaa til Bunds. Uhyret, med Tang om Hovedet og den ene Tøffel krampagtig fastklemt i den højt oprakte Haand, var ingen anden end vor Ven Grejersen Nærum, og den chokoladefarvede Genstand, som han paa en ubarmhjertig Maade forsøgte at give „en gammel“, maatte være den kongelige Page, som i dette Øjeblik havde et alt andet end „hoffähigt“ Udseende.

„Stik en Trosse i ham og varp ham i Land!“ tordnede Mortens Stemme fra Bolværket, hvor han ragede en halv Alen op over alle andre.

Det var, som om dette Kommandoraab elektriserede Grejersen og gav ham hans Aandsnærværelse tilbage. I ét Kast slyngede han Trætøflen op over Bolværket som et synligt Tegn paa, at han havde forstaaet sin Ven Mortens venlige Tilraab. Derpaa vendte han sig i Vandet, klarede Pagen nogenlunde fra sig, fik ham atter fat ved Frakkeskøderne, og roede nu med smaa, korte Tag, ikke ulig en kæmpemæssig Klumpfisk, hen imod Slæbestedet, fra hvis Rand Morten gav ham en Haandsrækning, hvorpaa den kongelige Page blev baaren bort, medens Grejersen Nærum var den beundrede Genstand for Mængdens udelte Hyldest.

Endnu medens Nærum omstændeligt forklarede, hvorledes han var faldet ud, og hvordan han var kommet op, hørtes en beundrende Mumlen, som fra det kongelige Telt forplantede sig hen imod det Sted,

hvor Helten i vor Fortælling stod. Masserne veg-
 ærbødig til Side, og i den derved dannede Aabning
 viste sig en kongelig Adjutant, som fulgt af to Of-
 ficerer styrede lige hen mod den forbløffede Nærum,
 der af Forskrækkelse tabte den Bomulds Nathue,
 hvormed han vilde bedække sin hæderkronede Isse.
 Nærum vidste i dette Øjeblik ikke rigtig, om man
 vilde arrestere ham for Insubordination mod det
 kongelige Hof, eller om man maaske agtede at skyde
 ham i Mindelighed for Indsmugling af Brændevin;
 men hans Tvivl løstes som Dug for Solen, da Ad-
 jutanten slog ud med Haanden og med høj Røst
 udtalte følgende mindeværdige Ord: „Hs. Majestæt
 har befalet mig at overbringe den kongelige Pages
 højhjertede Redningsmand Dannebrogsmændenes
 Hæderstegn. Hvor er han?“

„Her! Her!“ lød det fra alle Sider, saa at det
 blev umuligt for den daanefærdige Grejersens at finde
 selv det ringeste Tilflugtssted. Inden han vidste,
 hvordan, hvorfor eller hvorledes, havde han det
 blanke Sølvkors paa Brystet, og til sin store For-
 skrækkelse følte han sig hævel, løftet, baaret, sat
 paa Skuldre og raabt Hurra for, indtil han i en
 Tilstand af forvirret Forfjamskelse blev sat af uden
 for Holmen, hvorfra endnu en stor Menneskemasse
 fulgte Dagens Helt til sit beskedne Hjem.

Fra det Øjeblik af, at Grejersens Nærum var ble-
 ven Dannebrogsmænd, indtraadte der en hel Foran-
 dring i hans menneskelige Tilværelse. Hertil maa
 vi først henregne, at Forholdet til hans sømme
 Halvdelen bedrede sig til en Grad, hvorom den skik-
 kelige Nærum vistnok aldrig havde drømt. Koner

er altid stolte af deres Mænds Fortjenester, hvad enten disse er indbildte eller virkelige, og naar Grejersen om Eftermiddagen spadserede ud ad Vesterport med sin ny Paraply under venstre Arm, og sin gamle — om Forladelse — midaldrende Kone under højre, gav det et elektrisk Stød i dem begge, naar Skildvagten skuldrede Gevær, og Folk vendte Hovederne for at se, hvem det var, der saaledes blev hædret. Madammen kunde ved slige Lejligheder smile endogsaa ømt til sin lille, trivelige Mand, kalde ham „søde Nærum“, spørge om han var træt, og proponere et „lille Glas“, naar de steg ned i Kælderhvelvingens Dybder. Dertil kom, at Nærums pekuniære Status havde forbedret sig over al Forventning. Den unge Mand, som han saa tilfældig havde reddet, var af en rig, adelig Familie, som ansaa' det for en simpel Pligt at yde deres eneste Søns Redningsmand et klækkeligt Vederlag for den Livsfare, hvorfor han, efter deres Mening, havde udsat sig. Som en Følge deraf var baade Rulleskillet og Tallerkenerne med den sorte og hvide Pølse bandlyste for bestandig. Tørvekurven og Svovlstikkerne var brændte. Meddelelserne om den varme Spise hørte til Familiearkivets hengemte Aktstykker. I Vinduerne havde de lysrøde Gardiner vejet Pladsen for en overdaadig Opstilling af Oste, Æg, Smør og veritable Spegepølser, medens to Iyseblaa Skilte med Vejrmøller paa det højtideligste forkyndte, at Grejersen Nærum havde taget Borgerskab i Staden som velmeriteret Høker, hvem det ogsaa var tilladt at handle med Mel og Gryn til Dagens billigste Priser.

Kun ét stod der af det gamle Inventarium, og det var Klukflasken. Men nu var der Hyperikon i Brændevinen, og paa Bunden glimrede det rene, skære, uforfalskede Glimmerguld, som et Tegn paa det Maal, Familien tilsigtede, og den Vej, den agtede at

betræde. Kun én Fjende havde Familien faaet, og det var Klukflaskens ivrigste Ven og Beundrer — Morten.

Hvad der havde givet Anledning til Brudet, kan ikke siges med Bestemthed. Nogle mener, at Morten havde faaet den slemme Vane, at tage Varer paa noget mere end seks Ugers Kredit. Andre, og denne Forklaring har mere Rimelighed for sig, paastaar derimod, at Morten en Aften, da han havde tømt Klukflasken, havde været saa uforsigtig at udtale som sin uforgribelige Mening, at det var „noget Sludder“, at Grejersen var bleven Dannebrogsmænd. Da Madam Nærum hertil i en irriteret Tone havde bemærket, at saa vidt drev han det vist aldrig, havde Morten forklaret, at han nok næste Gang skulde sørge for at være ene om at smugle Brændevin ind paa Holmen, samt at det var en let Sag at bjærge „saadan en Hvalp“, naar man havde Frakkeforet og Lommerne fulde af tomme Lærker og selvfølgelig ikke kunde gaa til Bunds, hvad Nærum under alle andre Omstændigheder vilde have gjort. Da han til Slutningen fremkom med den dristige Paastand, at det egentlig burde være ham, som skulde have haft Korset, dels fordi han havde skaffet Grejersen ind paa Holmen, og dels fordi han havde trukket Pagen op af Vandet, brast de sidste Trævler af den Nærumske Taalmodighed. Huldskab, Troskab og Familieskab blev gensidig opsagte under en Strøm af de mest bidende Talemaader, og Grejersens Had til Lærker var fra dette Øjeblik af saa rodfæstet, at han ikke alene solgte dem, han hidtil omhyggelig havde opbevaret i Kældrens dybeste Mørke, men ogsaa kvalte den Stakkel, han havde hængende udenfor paa Muren, og anskaffede en Kanariefugl i Stedet. Fra dette Øjeblik af begynder den anden Periode i den Grejer-

sen-Nærumske Familieudviklings Historie, en Periode, som med ét Slag fører os ind i Krigerlivets Tummel og Besværligheder.

Nærum var ikke alene bleven Borger i Staden, han var ogsaa bleven Medlem af „Borgerne“; det vil sige, han var traadt ind i Borgervæbningen, en Militz, som i hine glørværdige Dage spillede en ganske anden Rolle end nu til Dags, hvor den væsentlig kun synes at være til for at vise, hvorledes en Borgervæbning ikke skal være.

Men dengang — hvilket Liv, hvilket Røre, hvilken krigerisk Aand rørte sig ikke i Korpset? Jeg skal ikke omtale disse taktiske Bevægelser paa Fælleden, som bidrog til at bringe en saa mægtig Forvirring i disse Pampassletters Drøvtyggere, at de enten forvildede sig langt ud ad Strandvejen, eller ogsaa i Spidsen for Korpset drog ind ad Nørreport, sekunderende Regimentsmusikkens højtidelige Toner, og bringende Forvirring i alt, undtagen i Rækkerne, lige til Hesten paa Kongens Nytorv. Heller ikke skal jeg dvæle ved Uniformen. Det er med et smerteligt Suk, at jeg mindes disse hvide unævnelige, som bar saa tydelige Spor af Fjendens Kugler og Fælledens yppige Kohold, disse uforlignelige, rødmossede Svalehaler med de blaa Rabatter, og endelig denne mærkværdige Chakot, hvis Baadeform med den mægtige Pompon til Mast alene var nok til at slaa Fjenderne med Rædsel. Nej! Jeg skal ikke dvæle ved disse stolte Minder om en svunden Tids forsvundne Storhed; jeg skal blot notere, at Grejersens Nærum, lig Napoleon og andre af Aarhundredets store Feltherrer, var indtraadt i et

Korps, der aabnede alle Krigerhæderens Muligheder for ham. Han bar, som en fransk Forfatter saa aandrig har sagt, Marskalkstaven i sit Tornister, og i sine ærgerrige Drømme længtes han stundom efter et nyt Bombardement for at vise, at det ikke var Livjægerne alene, som formaaede at forsvare Classens Have.

Det nytter nemlig ikke at skjule det. Grejersens nærede ikke alene et dybt Had til Englænderne, som havde bombarderet Byen, men ogsaa til Livjægerne, som havde forsvaret den. Det kunde maa-ske i første Øjeblik synes vanskeligt at forene disse to Modsætninger; men naar man, som vi, var noget dybere inde i Peder Hvitfeldtsstrædes Mysterier, vilde man dér finde tilstrækkelige Motiver, som retfærdiggjorde den glødende Forbitrelse, som Grejersens Nærum havde fattet for „de grønne Græshopper“, hvormed han betegnede denne Del af Københavns Borgervæbning.

For Enden af Strædet boede nemlig Urtekræmmer Sivertsen, en af de mest kapriciøse og nederdrægtige Skabninger, som Vorherre i en længere Aarrække havde frembragt. Ikke alene kendte han Historien med Lærkerne, som Nærum paa sin Hædersdag havde været saa uforsigtig at købe hos ham; men, hvad der var meget værre, han havde ikke den ringeste Respekt for Dannebrogsmændene. Ja, det var endog hændet, at Sivertsen med begge sine Drengene havde stillet sig uden for Butiksdøren, naar Nærum vandrede ud med sin bedre Halvdel, og at de i Kompagni havde frembragt en Række Slag og Triller, som paa en irriterende Maade skulde minde om den Fugl, Nærum hadede mere end Pesten. Endnu værre blev Forholdet, da Sivertsen ved en Række Knob og Underlundigheder, som jeg holder det under min Værdighed at omtale, avancerede til Løjtnant i Korpset, og saaledes paa en haandgribe-

lig Maade blev stillet over Dannebrogsmændene; men allerværst blev det dog ved følgende fatale Begivenhed, som i Begyndelsen truede med aldeles at spektralanalisere den Nærumske Glorie, medens den i Virkeligheden skulde bidrage til at lade den udstraale et forøget Patentlys.

En Morgen — Nærum har i sine efterladte Papirer udtrykkelig bemærket, at det var Tamperdag — Iaa vor Helt med begge Albuerne i Vinduet og stirrede dybsindig ud i Rendestenen, hvor en død Vandrotte afgav et sørgeligt Eksempel paa det jordiske Livs Forgængelighed. Greben af underlige Tanker vandrede hans Blik lige over til Genboens Kælder, hvor to Mursvende var i Færd med en for Nærum aldeles uforstaaelig Idræt, som bestod i, først at lette Kældervinduerne af, for derpaa med nogle mærkelige Redskaber at bryde store Huller i Muren. Nærum ledte Nathuen af sin Isse, og brød saa sit Hoved med det for Fremtoningen dybest til Grund liggende; men da det ikke hjalp, kaldte han Reserven, det vil sige sin Kone, til Hjælp. Heller ikke Madam Grejersen kunde, ganske imod Sædvane, løse det gaadefulde ved Fænomenet, og saaledes blev der ikke andet tilbage, end at sende „Peter“ — Grejersen var nemlig avanceret til at holde Dreng — over for at erfare de skjulte Planer, som bevægede en Husejer til at slaa sin Kælder i Stykker. Peter kom tilbage med et forvirret Ansigt og med den ubegribelige Besked, at der skulde laves „en Viktualiehandel“.

En Viktualiehandel? Hvad var en Viktualiehandel? — Nu til Dags behøver man ikke at spørge derom; men dengang var Ordet nyt, og Nærum havde ingen Fremmedordbog. Men der var noget i disse dumpe Hammerslag, som forfærdede ham og fyldte hans Sind med en Uro, han ikke selv kunde forklare. Til sidst blev det ham for galt. Han greb sin ny

Paraply, satte sin gamle Hat oven paa den hvide Bomulds Nathue, og trak Frakken med Dannebrogskorsset over den blaastribede, islandske Nattøje. Derpaa styrede han med Holger Danske-Skridt ned ad Strædet, tæt forbi Urtekræmmer Sivertsen, ligegyldig om denne vilde „slaa“ eller ikke.

To Timer efter kom Nærum hjem. Det var med en smertelig Stønnen, at han sank ned i den brede, udpolstrede Lænestol, som ellers havde fostret hans kæreste Drømme, og her blev han siddende lige indtil hans Livsledsagerinde kom ind for at meddele ham, at han skulde have Frikadeller med Rødkaal til Middag.

Disse Ord, som ellers altid havde været i Besiddelse af en magisk Klang, forfejlede denne Gang aldeles deres Virkning. Ja, saa vidt vi tør stole paa Peters Referat, svarede Grejersens endogsaa i en mat Tone, at det ikke længere var Tider at spise Frikadeller i, og endte med at forklare, at han hos Studenten oppe paa Kvisten havde faaet at vide, hvad en Viktualiehandel var.

„Hvad er det da?“ spurgte Madam Nærum med et bistert Blik over til Murhullerne, hvorfra Kalkstøv og Murgrus fæg ud, som fra Skydeskaarene paa en fjendtlig Skanse.

„Hvad det er?“ gentog Nærum med grædende Stemme. „Det er noget fransk Vindbøjleri, der betyder det samme, som en Spækhøkerhandel. Jeg faar „en Riv'a“ siger Studenten. Det er Urtekræmmer Sivertsen, der laver sin Broder til Spækhøker. Gid Fanden havde ham!“

Og Grejersens Nærum havde Ret i at udstøde dette lidet gudelige Udraab. Han fik virkelig en Rival, som Studenten havde sagt, og „Riva'en“, ja, den kom ganske af sig selv. Ikke alene anskaffede den nedrige Sivertsen Ruder af Spejlglas; men han havde ogsaa den Frækhed, at oplyse sin Butik med Ar-

gandske Lamper og var derved i Stand til om Aftenen at hylle sig og sine Skinker i en Straaleglorie, som paa det fuldstændigste oplyste den Grejersenske Kælders Skyggesider. Dertil var han Ejer af et kemisk Fyrtøj, som han, med en til Nederdrægtighed grænsende Malice, havde stillet paa Disken, for at Kunderne kunde tænde deres Cigarer. Endvidere var han første Opfinder af den for al reel Høkerhandel ødeleggende Uskik, at give Pigerne et Æg paa Snesen i Tilgift, ligesom han ikke undsaa' sig for ved Nytaarstid at stikke enhver Trappetøs, som havde handlet hos ham hele Aaret rundt, en Daler paa Næven. Samtidig dermed forskrev han sine Varer direkte fra Landet, medens Nærum nu en Gang var vant til at hente dem paa Kulturvet, og endelig stod han, hvad der maaske ærgrede Grejersens allermest, ikke alene i sin Butik, men ogsaa i Livjægerne, med Udsigt til at avancere til Løjtnant.

Saaledes stod Sagerne omtrent et Aar, og aldrig var Tiden gaaet saa tung og trang for Grejersens Nærum, som i disse tre Hundrede og fem og tredindstyve Dage. Skridt for Skridt var det gaaet tilbage med Søgningen i den forhen saa blomstrende Kælder, og om Grejersens Kinder havde der lagt sig et let Skær af Melankoli, som for Resten klædte ham godt, men som var noget dyr at vedligeholde i Længden. Endelig fattede han en Dag en fortvivlet Beslutning. Han gik lige over til sin Rival og tilbød ham i en resigneret Tone femten Hundrede Daler, Frugten af mange Aars Anstrengelse og Sparsommelighed, hvis han vilde søge en anden Gade, eller

for Fremtiden handle med sine Kunder paa samme Vilkaar, som Grejersen. Sivertsen svarede hertil med en Bemærkning om, at saavel i Krig som i Fred maatte det altid være den svageste, som fortrak, hvilket irriterede Grejersen i den Grad, at han lod nogle ikke uforstaaelige Vink falde om, at han paa Holmen havde en Svoger, der hed Morten, og som var i Besiddelse af nogle ganske mærkværdige Legemskræfter. Hertil var Sivertsen uforkammet nok til at bemærke, at han vel endnu ingen Svoger havde, men at det skulde være ham særdeles kært naar han engang ved passende Lejlighed traf sammen i Enrum med sin højt ærede Modstander, da at give ham „en Dragt“, som nok skulde blive siddende, selv om han endnu en Gang skulde være saa heldig at plumpe i Vandet oven paa en kongelig Page.

Hermed var Krigen erklæret. Grejersen Nærum og Sivertsen & Komp. stod fra nu af som Modstandere paa Liv og Død. Katastrofen maatte blive frygtelig.

Det led henad Efteraaret. August med sine varme, skyfri Dage var allerede til Ende, Høsten var forbi, og stubbede Marker vidnede overalt om, at der ikke var mere at bjærge i Lade. Paa denne Tid af Aaret faar, selv i vore Dage, Militærpersoner en underlig Sygdom i Kroppen. Den bestaar i at faa et bestemt Antal Mennesker stillede op i bestemte Rækker, for med meget bestemte Skridt at marchere mod et bestemt Maal, hvor der findes en Fjende, som i Regelen er ubestemt. Imidlertid lader man dog, som om man gjorde særdeles meget ondt og var i høj

Grad farlig. Man kører frem med Kanoner, rider op med Husarer, tramper ned med Dragoner og affyrer i det hele taget saa mange Skud, at Kron-dyrene sætter en rød Streg i deres Almanak paa en Dag, der af dem betragtes som værre end en Jagt-dag. Naar man saa endelig har skudt, trommet, blæst, manøvreret, marcheret og kørt Fjenden op i en Krog, hvor han hverken kan holde sig eller ses, erklærer man Slaget for vundet, og komplimenterer hinanden for den udmærkede Holdning, som Trop-perne har advist. Derpaa stiller man sig op i en lang Linie, lader den øverstkommanderende eller ogsaa Majestæten ride langsomt ned foran Fronten paa en hvid Hest, slaaende ud med Haanden og gentagende disse Ord: „Børn! Jeg er fornøjet med eder! Naar Fjenden engang staar for Landets Grænse, skal — — —“ Resten høres ikke. Den bortdør i de almindelige Jubelraab, hvorpaa der svinges ud, og med lige saa bestemte Skridt marcheres tilbage for at nyde Fredens Hvile inden for Fæstningens Porte. Alt dette kaldtes en Høstmanøvre, og var til-særdeles Opbyggelse ikke alene for Landets Sønner og Stadens Døtre, men ogsaa for alle de Landmænd, som fik deres Marker trampede til, deres Hegn redne ned, og deres Heste kulrede for Resten af Efter-aaret.

Vi træffer altsaa Grejersen, lig en anden Akilles, i Færd med at iføre sig sin glimrende Rustning. Peter har omhyggelig børstet Støvletterne, og Mut-ter set efter, at de unævnelige hvide er uden Plet og Lyde. Selv har han med en determineret Mine spændt Sabelgehængen fast om den ingenlunde smække Midje, og endnu en Gang eftersat Patronerne for at overbevise sig om, at ikke den uforbederlige Peter har kommet Peber i dem, eller knebet et Par Styk-ker for at foranstalte et ekstra Fyrværkeri under hans Fraværelse. Nu griber han med en udfordrende

Mine den vældige Muskedonner, prøver endnu en Gang, om Flintestenen slaar behørigt an, og efter at have forvisset sig om, at ingen Fjende vil undgaa disse dødbringende Skud, sætter han Borgerhjelmen med den svajende Fjerbusk paa sin dannebrogsmændige Isse, idet han synker lidt i Knæene, for at ikke den vældige Pompon skal støde paa de under Loftet hængende Flæskesider. I dette Øjeblik er han ligefrem stor, og faldt der nu en engelsk Bombe ude i Gaden, vilde han uden Betænkning gaa ud og skrue Brandrøret af, for at bruge det til Mundspids paa sin Pibe.

Madam Nærum synes at føle den Krigeraand, der ligesom en Glorie straalere ud fra Grejersens hele Personlighed; thi hun tilkaster ham et meget sigende Blik og hvisker ømt: „Har du Pandekagerne, Fatter?“ — hvilket faar Nærum til i en distrairt Tone at bemærke: „De ligger i Baglommen.“

„Men Syltetøjet, Fatter! Hvor skal vi gøre af det? Jeg har en yndig Krukke Kirsebær-Marmelade, og hvad er Pandekager uden Kirsebær?“

Grejersen synes at føle det sande i denne Bemærkning; thi hans Blik antager et dybsindigt Udtryk, idet han henkaster: „Flasken ligger i den anden Baglomme, og Smørrebrødet har jeg i Tornisteret. Hvor Pokker skal jeg gøre af Marmeladen?“

Da farer en af disse lynsnare Ideer, som det kun er givet Kvinderne at søde, gennem Madam Grejersens Hoved. Hun tager Chakoten af ham, snører dens indvendige Læderbeklædning op, binder et Blæreskind om Marmeladekrukken, og Værket er fuldbragt. Fem Minutter efter støder Grejersen pustende til sine Vaabenfæller paa Alarmpladsen.

Slaget er endt. Paa den øde Valplads, hvor den rødmende Sol under sin blodige Nedgang endnu svagt belyser de vildt henvirvlende Støvskyer, som en flygtende Eskadron Heste og et Par Batailloner Køer sætter i Bevægelse, ligger Borgervæbningens ædle Sønner henstrakte i maleriske Grupper, medens Mødre og Døtre beundrer de blanke Geværpyramider, paa hvis Bajonetter Solen endnu trykker et luende Afskedslys. Dagen har været varm i Ordets egentlige Forstand, og det endnu rygende Vibenshus, hvor Staben indtager en let Forfriskning, vidner med sine knuste Hegn og tiltrampede Grønsvær tilstrækkelig om Slagets Rædsler. Grejersen har faaet Bugt ikke alene med dem, men ogsaa med Smørrebrødet, og er just i Færd med at give sig i Lag med den ædlere Del af sin Fourage, da en Ordonnansofficer sprænger forbi Grupperne, idet han, svingende sin Sabel, forsvinder paa den anden Side af Hegnet. Et Øjeblik efter hvirvler Trommerne til Hornenes Klang. Alarmsignalet lyder, Grupperne løser sig, og der formeres Bataillon, idet enhver med forbavset Blik stirrer paa sin Sidemand for at erfare, hvad dette pludselige Opbrud har at sige. Man bliver ikke længe i Uvished. Et Øjeblik efter galoperer den øverstkommanderende frem foran Rækkerne, idet han med en af Bevægelse rystende Stemme udraaber: „Soldater! Hs. Majestæt har udtalt, at han føler sig tilfreds med eder! Som et synligt Tegn paa allerhøjestammes Tilfredshed, har det behaget Hs. Majestæt allernaadigst at bifalde, at Vibenshus stormes endnu en Gang. Fremad! For Konge og Fædreland!“

Et stormende Hurraraab, som ikke synes at ville tage nogen Ende, forkynder, hvorledes de brave Borgere opfatter denne kongelige Naade. Selv Grejersen raaber, skønt han har betydeligt Værk over Lænderne, sit Hurra med en saadan glødende Kamp-

begejstring, at Marmeladekrukken svingler derved; men med den Aandsnærværelse, som altid er givet den sande Krieger, faar han i en Fart Hageremmen spændt fastere, og nu gaar det gennem tykt og tyndt, gennem Mudder og Støv, frem mod det Maal, hvor Grejersens skulde mødes med sin Skæbne.

Man har ikke marcheret ret langt, før man opdager, at det er Livjægerne, som holder det stærke Fort besat. Dækkede af Gærder og Grøftevolde, ser man kun Løbene af deres blanke Rifler glimte i Sollyset, og lige som Stormkolonnen svinger op foran Fæstningens Front, aabnes der en Ild fra Havegærderne, fra Trærnes Toppe og fra Bygningens Vinduer, som man med et mildt Udtryk maa betegne som morderisk. Alligevel vakler den brave Kolonne ikke et Øjeblik. Trods, at den, under Krigens sædvanlige Gang, vilde være bleven liggende paa Pletten, stormer den dog med et heroisk Raseri over den ubedækkede Vej for med et sandt Løvemod at sætte over de Hegn og Stakitter, som adskiller den fra Fjenden.

Her havde Grejersens et Uheld, som under andre Forhold vilde være kommet ham dyrt til at staa, men som nu kun hidrog til at sætte ham i en pikant Situation, der endydermere forherligede hans Kriegerhæder. Idet han nemlig, ikke uden Besvær, satte over Havegærdet, tog en fremspringende Lægte fat i de hvide unævnelige, og da han, for at redde disse, kastede Benet frem med en alt for vidt drevnen Energi blev han siddende, fastklemt mellem Stakittets fremstaaende Spidser. Trods denne usikre Stilling, og trods det sikre Maal, som han derved afgav for Fjendens Skud, vedblev han dog at lade og fyre med en til Dødsforagt grænsende Ihærdighed, indtil han endelig hørte et Ratsch, og i samme Øjeblik følte sig befriet, ikke blot for Lægten, men ogsaa for sine Skøder, og den Del af Uniformen,

der laa inden for disse. Saavel hans Tapperhed, som hans medfødte Blufærdighedsfølelse drev ham til med et Par rasende Spring at sætte tværs over Gaardspladsen og lige ind ad det Vindue, der stod aabent i Stueetagen.

Men hvilket Syn mødte ikke her hans af patriotisk Iver glødende Blikke? Der stod, lige foran ham, i sin flunkende ny Uniform, hans Rival, hans Dødsfjende, kort sagt — Spækhøker Sivertsen med Spejlglasvinduerne og det over hele Strædet berømte, kemiske Fyrstøj. Alt, hvad Grejersens havde lidt og døjet i det sidst forløbne Aar, dukkede i dette Øjeblik frem i hans hævntrængende Sjæl som sorte Snoge fra Mosedybets Vande. Han følte i dette Øjeblik, at han var i Krig, at han havde en personlig Fjende foran sig, at denne havde truet hans Liv, hans Eksistens, hans Kælder. Han huskede paa, at Sivertsen havde lovet ham „en Dragt“, naar de traf sammen i Enrum, og nu, da hans egen Dragt var saa sørgelig endevendt, forekom det ham som mere end Haan, da Sivertsen først med en ironisk Mine præsenterede Gøvær for ham, og dernæst i en overlegen Tone spurgte, om han maaske ønskede at faa sine Bukser lappede.

I dette Øjeblik var det, som om Grejersens saa' noget rødt dryppe ned fra sin Pande. Han fik en uimodstaaelig Lyst til at se Blod, til at skue denne sit Livs Modstander knust foran sine Fødder. Uden at vide, hvad han gjorde, lagde han an saa nær, at Musketløbet næsten berørte hans Modstanders Næse. Ak! Han havde glemt blot én lille Omstændighed — at lade, og det var kun nogle højst uskadelige Flintestensgnister, som Aftrækkeren fremkaldte.

I det næste Øjeblik var Sivertsen ham paa Livet. Han var ligbleg, og inden Grejersens klart kunde opfatte de betydningsfulde Ord: „Din forbandede

Æsel!“ hævede Riffelkolben sig i Vejret og faldt med hele sin knusende Vægt saa eftertrykkelig ned i Grejersens Chakot, at denne blev lige saa flad som de Pandekager, han havde i Baglommen.

Hvad der videre foregik, er endnu til Dato en dunkel Gaade for den Grejersenske Bevidsthed. Han følte kun, at Lyset udslukkedes omkring ham, at Blodet styrtede ned over hans Ansigt, og med det kvalte Udraab: „Aa, Herre Jeh! Der slog han mig ihjel!“ styrtede han om i de slagtes og faldnes Rækker.

Da Grejersen kom til sig selv, forekom det ham, at det var Stjerneskin, og at han hørte Livjægerens Honnørmarch. Han lukkede Øjnene, men da Stjernerne vedblev at tindre, blev det ham først klart, at det maatte være noget, der endnu gnistrede for hans Øjne, hvorimod Livjægerens Honnørmarch hidrørte fra Korpset, som han i det fjerne saa' trække hjem over Fællede. Han samlede det forbigangne i sin Erindring og søgte at klare for sig selv, om han virkelig havde skudt Sivertsen, og da han endelig kom til det Resultat, at han havde faaet paa Hovedet, fordi han ikke havde skudt ham, paakom der ham den samme salige Følelse, som naar man vaagner op af en ond Drøm, hvori man synes at have myrdet et Menneske. Nærum lænede atter Hovedet tilbage og syntes, at han laa ganske godt op ad det bløde Grøftedige. Kun var det ham umuligt at rejse sig; thi ved den ringeste Bevægelse dansede Stjernerne atter for hans Øjne, og samtidig dermed knasede det i Chakoten, medens Strømme af purpurrødt Blod vædede hans Ansigt.

„Han har slaaet mig til Marmelade, det Afskum!“ jamrede Grejersen og forsøgte lempelig at løfte op i Chakoten, hvorunder Blodet væltede frem; men ved denne Bevægelse paakom der ham nogle saa

skærende Smerter, at han segnede hen i en ny Døs, idet han stønnede: „Ja, det er knust alt sammen!“

Lidt efter vaagnede han derved, at nogen tog ham i Armen. Han slog Øjnene op, og vilde næppe tro sine Sanser. Foran ham holdt paa en hvid Hest en lille, mager Mand med en uhyre, trekantet Hat paa Hovedet, og ved Grejersens Side knælede Korpslægen og følte hans Puls.

„Er den Mand haardt saaret?“ spurgte den lille Mand med en Stemme, hvorpaa Grejersen øjeblikkelig genkendte Kongen.

„Knust, Deres Majestæt!“ stønnede Grejersen med svag Stemme.

„Et Kolbeslag i Hovedet, Deres Majestæt, saa vidt jeg kan skønne,“ sagde Lægen meget alvorlig. „Splintret Brud af Hjernekasen, og Blødningen meget betydelig. Et alvorligt Tilfælde, Deres Majestæt!“

Det gøs i Grejersen ved disse Ord, og han sagde allerede paa Forhaand far vel til Kathrine, til Børnene og til Kælderen. Men endnu mere gøs han, da han saa' den lille Mand bøje sig langt ud over Hesten og betragte ham med et gennemborende Blik, idet han udbrød: „Hvad? Er det ikke den samme Mand, som for et Aar siden reddede en af vore Piger paa Holmen?“

„Jo, det véd Gud, det er, Deres Majestæt!“ jamrede Grejersen og foldede Hænderne over Maven. „Jeg skal aldrig mere — —“

Til hvilken Grad Grejersen kunde have forløbet sig, er ikke let at sige. Maaske vilde han paa sit Dødsleje give en fuldstændig Tilstaaelse saavel om Lærkerne, som om Sivertsen og Marmeladekrukken; men Kongen gav ham ikke Tid dertil.

„Vel, vel!“ raabte han, idet han slog ud med Haanden og kastede sin Hest omkring. „Lad der i alle Maader blive sørget godt for den saarede. Vi skal have ham i vor Erindring!“

Med disse Ord sprængte Kongen af Sted til sin ventende Stab, og Grejersens-Nærum følte sig saa overrasket af kongelig Bevaagenhed, at han hensank i en ny Besvimelse, under hvilken man fik hentet en Vogn, hvori han lempelig bragtes paa Hospitalet.

Nu er der nogle, som paastaar, at den gode, gammeltdags Borgerchakot havde taget den væsentligste Del af Stødet, og at den Hjernerystelse, som tilførtes Sygejournalen, var overmaade svag. Ligeledes har onde Tunger haft travlt med at udbrede det for en københavnsk Borger højest ærekrænkende Rygte, at Bensplinterne ikke stod i nogen som helst Forbindelse med Grejersens Hjernekasse, men derimod havde en foruroligende Lighed med Fajance, eller, som nogle endog sagde, engelsk Stentøj. En Attest fra Oldermænden for det samlede københavnske Fajance- og Porcelænshandlerlav udtaler sig vel ikke udtrykkelig for Bensplinter, men gør, ved hele sin svævende og ubestemte Form, det højest usandsynligt, at de Splinter, som man fandt i Grejersens blodige Chakot, skulde staa i Forbindelse med Sten- eller andet Tøj. Ganske bestemt bør vi derimod afvise den lave Insinuation, at den voldsomme Blødning skulde alene hidrøre fra Kirsebær-Marmelade; thi Grejersens laa i hele seks Uger paa Hospitalet, og da han endelig kom hjem, frembød hans Hovedbund saa umiskendelige Furer paa Kryds og paa tværs, at man skulde tro, at hans bedre Halvdel havde haft den under Behandling.

En solvarm September Eftermiddag stillede Korpset atter, og under Trommernes hvirvlende Bulder gik det med faste Skridt paa ny ud mod den verdenshistoriske Østerfælle. Bataillonerne opstilledes i Linie til Parade. Korpschefen, fulgt af sin glimrende Stab, red langsomt ned foran Rækkerne, og over hans alvorlige Ansigt hvilede der et Udtryk af denne Følelse, som fik Napoleon til at udbryde: „Husker paa, at Aartusinder skuer ned paa eder fra disse Pyramider!“

Endelig standsede han sin Hest lige ud for Grejersens, og idet han vinkede med Haanden, hørte man Trommerne buldre løs langs hele Linien. Grejersens fik en Fornemmelse af Stivkrampe, og rettede sig, med Gevær paa Skulder, saa strunk som en Tinsoldat. Næppe var de sidste Hvirvlers hendøende Ekko forsvundet bag Vibenshus, før Nærum fik Ordre til at træde frem foran Geledet, et Bud, som han kun adlød med Besvær og ligesom i Drømme. Næppe var han traadt frem, før Chefen oprullede et Papir, som hans Ordonnans havde rakt ham, og med høj Røst læste:

„Ifølge Hans Majestæts allerhøjeste Befaling, udnævnes herved Menig Lars Grejersens-Nærum til Underofficer i Københavns Borgervæbning!“

Atter hvirvlede Trommerne — Grejersens vidste selv ikke hvorfor — og atter læste den øverstkommanderende med høj Røst:

„Ifølge Hans Majestæts allerhøjeste Befaling, udnævnes herved Underofficer Lars Grejersens-Nærum til Sekondløjtnant i Københavns Borgervæbning!“

Det gav et Spræt i den ærlige, skikkelige Nærum, som gik over til et svagt Anfald af Stivkrampe, da Trommerne tredje Gang buldrede løs ned ad hele Linien, og den øverstkommanderende for sidste Gang oplod sin Røst saaledes:

„Ifølge Hans Majestæts allerhøjeste Befaling, ud-

nævnes Sekondløjtnant Lars Grejersen-Nærum til Premierløjtnant i Københavns Borgervæbning med særlig Paaskønnelse af den Tapperhed, han har lagt for Dagen i Korpsets Tjeneste under den sidst stedfundne Høstmanøvre.“

Jublende Hurraraab og klingende Fanfarer afsluttede denne Udnævnelse, som „Berlingeren“ fra de Dage med Rette kaldte en af de skønneste Triumfer, Korpset havde fejret, og i en Tilstand af be-svimet Forskrækkelse og hædersbetyngt Ydmyghed førtes Grejersen tilbage i sine Kammeraters Rækker, for otte Dage derefter at gense dem med Epauletter og trekantet Hat.

Vi skal ikke forsøge at beskrive Madam Nærums Henrykkelse, da hun om Aftenen modtog sin hjemvendende Helt og Ægtefælle. Derimod kunde der vel være Anledning til at udmale Ægteparrets Forbavselse, da de den følgende Morgen tittede ud gennem de beskedne Kældervinduers blankt polerede Ruder.

„Hvor Satan er Sivertsens Vinduer?“ udbød Grejersen, idet han gned sine Øjne og stirrede over Gaden med samme Udtryk som Sultan Soliman, der ikke kunde finde Aladdins Palads.

Ja, hvor var de? — Den mægtige Troldmand, som man kalder Nureddin-Skifterelten havde vel ikke flyttet Sivertsens Palads over til Afrika, da slikt under vore smaa Forhold maa anses som alt for bekosteligt. Den havde derfor nøjedes med at flytte Sivertsen til Hestemøllestræde og sætte for-svarlige Skodder for det blinkende Spejlglas. Fallit! — det var en Begivenhed saa alvorlig, at selv Hr. og Madam Grejersen Nærum ofrede den nogle alvorlige Betragtninger.

Som en Følge af disse blev det paatænkte Løjtnantsgilde i Høkerforeningens Lokale afbestilt, og man nøjedes med et mindre i Kælderen, hvortil

selv Morten blev indbudet og fik den fornødne Syndsforladelse. Fra dette Øjeblik af behandlede han sin Svoger med al den Respekt, som tilkommer en virkelig Løjtnant og hans Frue. Faa Aar efter flyttede Grejersen op paa første Sal og antog Titel af Grosserer, samtidig med, at den gamle, ærværdige Kælder udvidedes og forskønnedes med Jærnsøjler og Spejlglas.

Hvilket Omfang Grejersens Forretning antog efter otte og fyrre, vil jeg slet ikke omtale. Det maa være nok at anføre, at han døde som en af Stadens mest ansete Handlende, just som han skulde udnævnes til Borgerrepræsentant. Hans ældste Søn overtog Firmaet under Navn af „Grejersen-Nærum & Søner“, og er han ikke bleven Etatsraad, kan man være fuldstændig overbevist om, at han vil blive det.